

Využitie pôdy a úroda poľnohospodárskych plodín

1 Kontakt	
1.1 Organizácia	Štatistický úrad Slovenskej republiky
1.2 Adresa	Lamačská cesta 3/C, 840 05 Bratislava 45
1.3 Kontaktná osoba	Zdenka Babincová
1.4 Odbor	Odbor štatistiky poľnohospodárstva
1.5 Telefón	+421 2 50236 341; +421 2 50236 339
1.6 E-mail	info@statistics.sk

2 Aktualizácia metaúdajov	
2.1 Dátum poslednej zmeny	13.12.2023

3 Popis štatistiky	
3.1 Popis údajov	
<p>Údaje o úrode poľnohospodárskych plodín tvoria údaje o zberových plochách v ha, úrode v t, a úrodnosti v t/ha [pl2003rs] za vybrané rastlinné plodiny za celú SR. Hektárové úrody vybraných poľnohospodárskych plodín [pl3001rr] predstavujú údaje o v t/ha v členení na NUTS1, NUTS2, NUTS3 a NUTS4. Využitie pôdy [pl2004rs] zobrazuje absolútne a percentuálne členenie výmery pôdy podľa jednotlivých druhov a pestovaných skupín plodín za celú SR.</p>	
3.2 Klasifikačný systém	
<p>Klasifikácia štatistických územných jednotiek v zmysle Vyhlášky Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 438/2004 Z. z., z 19. júla 2004. Štatistická klasifikácia ekonomických činností (SK NACE Rev. 2).</p>	
3.3 Pokrytie štatistických oblastí a okruhov	
<p>Údaje poskytujú spravodajské jednotky, ktoré sú vedené v poľnohospodárskom registri Štatistického úradu Slovenskej republiky, ktoré vykonávajú činnosť podľa SK NACE:</p> <ul style="list-style-type: none">01.1 Pestovanie netrvácnych plodín01.2 Pestovanie trvácnych plodín01.3 Rozmnožovanie rastlín01.4 Chov zvierat01.5 Zmiešané hospodárstvo	
3.4 Štatistické pojmy a definície	
<p>V dátovej kocke Úroda poľnohospodárskych plodín [pl2003rs] sa uvádza zberová plocha v hektároch (ha) a úroda v tonách (t), z ktorých je vypočítaná úrodnosť v tonách na hektár (t/ha). V dátovej kocke</p>	

Hektárové úrody vybraných poľnohospodárskych plodín [pl3001rr] sa uvádza hektárová úroda podľa jednotlivých skupín plodín. V dátovej kocke Využitie pôdy [pl2004rs] sa uvádza výmera jednotlivých druhov pôdy v ha a percentuálne zastúpenie plodín na ornej pôde.

3.5 Štatistická jednotka

Štatistickou jednotkou sú právnické osoby zapísané aj nezapísané v obchodnom registri a fyzické osoby, bez ohľadu na počet zamestnancov, ktoré sú vedené v poľnohospodárskom registri Štatistického úradu SR a ktoré vykonávajú činnosti podľa SK NACE uvedené v bode 1.3.

3.6 Cieľová populácia

Spravodajské jednotky vykonávajúce ekonomickú činnosť v poľnohospodárstve v súlade s nariadením (ES) č. 1893/2006, ktoré patria do skupín A.01.1, A.01.2, A.01.3, A.01.5 alebo do „udržiavania poľnohospodárskej pôdy v dobrom poľnohospodárskom a environmentálnom stave“ skupiny A.01.6 v rámci územia SR.

3.7 Geografické pokrytie

Údaje sú publikované za SR, v členení podľa regiónov NUTS1, NUTS2, NUTS3 a NUTS4.

3.8 Časové pokrytie

Úroda poľnohospodárskych plodín [pl2003rs] je zverejnená v databáze Datacube od roku 1970 na úrovni NUTS1. Hektárové úrody vybraných poľnohospodárskych plodín [pl3001rr] sú dostupné v databáze Datacube od roku 1997 na regionálnej úrovni NUTS1, NUTS2, NUTS3 a NUTS4. Využitie pôdy [pl2004rs] je dostupné v databáze Datacube od roku 2001 na úrovni NUTS1.

3.9 Bázické obdobie

Bázické obdobie sa nepoužíva.

4 Merná jednotka

Údaje sú uvádzané v hektároch (ha), tonách(t) a tonách na hektár (t/ha).

5 Referenčné obdobie

Referenčným obdobím je kalendárny rok.

6 Inštitucionálny mandát

6.1 Právne akty a iné dohody

Spravodajská povinnosť predkladať štatistické výkazy subjektom vyplýva zo zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov (§ 18 ods. 3) a nie je možné ju odmietnuť (§ 18 ods. 8). Štatistický úrad Slovenskej republiky zodpovedá za ochranu získaných dôverných údajov a garantuje ich použitie výlučne na štatistické účely. Štatistické zisťovania Poľ 18-01 a Osev 3-01, ktoré sú zdrojmi pre napĺňanie databázy, sú súčasťou Programu štátnych štatistických zisťovaní, vydaného na trojročné obdobie v Zbierke zákonov SR.

6.2 Spoločné využívanie údajov

Štatistické informácie zo zisťovania sú zdrojom pre plnenie záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z požiadaviek Európskeho štatistického systému, požiadaviek medzinárodných inštitúcií a na zabezpečenie potrieb informačného systému Štatistického úradu Slovenskej republiky. Štatistické výstupy sú v pravidelnej periodicite poskytované medzinárodným a národným organizáciám.

7 Štatistická dôvernosť

7.1 Politika štatistickej dôvernosti

Štatistický úrad Slovenskej republiky zodpovedá za ochranu získaných dôverných údajov a garantuje ich použitie výlučne na štatistické účely. V súlade so zákonom o štátnej štatistike č. 540/2001 Z.z. §2g a §30 nemôže ŠÚ SR zverejňovať dôverné štatistické údaje, ale len informácie, ktoré vznikli sumarizáciou dôverných štatistických údajov, ktorá neumožňuje priamu alebo nepriamu identifikáciu spravodajskej jednotky. Smernica o ochrane dôverných štatistických údajov upravuje spôsob riadenia a realizácie činností súvisiacich so zabezpečovaním ochrany dôverných štatistických údajov v Štatistickom úrade SR. Interný metodický pokyn Štatistického úradu SR č. SME 1/2015 upravuje konkrétne metódy a hodnoty parametrov využívané pri ochrane dôverných štatistických údajov jednotlivých štatistických zisťovaní a súborov dát uvedené v Smernici o ochrane dôverných štatistických údajov, ev. č. SME 5/2012.

7.2 Zaobchádzanie s údajmi

Štatistický úrad SR pri zabezpečovaní ochrany dôverných štatistických údajov v tabuľkách s agregovanými údajmi uplatňuje vo všetkých prípadoch pravidlo minimálnej frekvencie pre $n = 3$. Hodnoty v citlivých bunkách sú označené príznakom, rovnako ako aj ďalšie hodnoty v iných bunkách, ktoré nie sú citlivé a sú zvolené tak, aby sa takto nahradil čo najmenší počet buniek pri súčasnom zamedzení dostatočne presného výpočtu hodnôt citlivých buniek. Z tvaru a formátu publikovanej tabuľky nie je zrejmé, ktoré zo zakrytých buniek sú a ktoré nie sú citlivé.

8 Politika zverejňovania

8.1 Kalendár prvého zverejnenia

Údaje nie sú predmetom zverejňovania v kalendári prvého zverejnenia.

8.2 Prístup ku kalendáru prvého zverejnenia

Kalendár je zverejnený na internetovom portáli Štatistického úradu SR na karte "Produkty".

8.3 Prístup používateľov k štatistickým informáciám

Štatistické informácie sú zverejnené v elektronickej podobe na internetovom portáli Štatistického úradu SR.

9 Periodicita zverejňovania

Raz ročne.

10 Dostupnosť a zrozumiteľnosť

10.1 Tlačové správy

Údaje nie sú zverejňované prostredníctvom tlačových správ.

10.2 Publikácie

Publikácia o definitívnych úrodách „ Definitívne údaje o úrode poľnohospodárskych plodín a zeleniny v SR za rok 2022," ktorá je založená na výsledkoch zisťovania štatistického zisťovania Poľ 18-01 je zverejňovaná jedenkrát ročne do 31.3. roku N+1. Publikácia „Súpis plôch osiatych poľnohospodárskymi plodinami k 20.5," ktorá je založená na výsledkoch štatistického zisťovania Osev 3-01, je zverejňovaná jedenkrát ročne, v mesiaci júl roku N. Údaje do Datacube sa importujú jedenkrát ročne, pričom Hektárové úrody vybraných poľnohospodárskych plodín [pl3001rr] a Úroda poľnohospodárskych plodín [pl2003rs] sa importujú do 30.4. a Využitie pôdy [pl2004rs] do 30.7.

10.3 On-line databázy

Verejné databázy:

www.statistics.sk → Databázy → [DATAcube](#).

10.4 Prístup k mikroúdajom

Užívateľom sú poskytované agregované údaje, mikrodáta nie sú zverejňované.

10.5 Iné

-

10.6 Dokumentácia o metodike

Dokumentácia o metodike je prístupná na webovej stránke ŠÚ SR v časti Metaúdaje.

10.7 Dokumentácia o kvalite

Metodické správy o kvalite sú súčasťou IŠIS a aktualizované v zmysle interných smerníc.

11 Riadenie kvality

11.1 Zabezpečovanie kvality

Politika kvality vychádza z poslania Štatistického úradu poskytovať kvalitné a objektívne štatistické produkty a služby pri dôslednom dodržaní dôvernosti štatistických údajov. Príručka kvality popisuje dokumentované postupy systému kvality, ktoré sa používajú pri budovaní, realizácii a neustálom zdokonaľovaní systému manažérstva kvality v Štatistickom úrade Slovenskej republiky.

Obsahuje opis systému manažérstva kvality a naplnenie požiadaviek normy ISO 9001.

Uplatnenie príručky v praxi zabezpečuje, že všetky činnosti, ktoré majú vplyv na kvalitu vytváraných produktov sú plánované, riadené, preskúmané, vyhodnocované a spĺňajú požiadavky akceptované v objednávke.

Základom celého systému manažérstva kvality je Kódex postupov pre európsku štatistiku.

11.2 Hodnotenie kvality

Údaje sú zabezpečované prostredníctvom vyčerpávajúceho zisťovania, ktoré má dlhoročnú tradíciu. Spravodajské jednotky sú s príslušnými štatistickými výkazmi dobre oboznámené, preto výsledky zisťovania verne odrážajú skutočný stav v oblasti osevu a úrody poľnohospodárskych plodín na Slovensku.

12 Relevantnosť

12.1 Potreby používateľov

Používateľmi informácií o produkcii poľnohospodárskych plodín sú iné štátne úrady (napr. Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Ministerstvo životného prostredia SR), ďalšie inštitúcie ako napr. Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva, Slovenský hydrometeorologický ústav a Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora. Ďalšími používateľmi údajov sú univerzity, študenti vysokých škôl, odborná a laická verejnosť.

12.2 Spokojnosť používateľov

Štatistický úrad SR uskutočňuje od roku 2009 v dvojročných intervaloch prieskumy spokojnosti zákazníkov so svojimi produktmi a službami.

12.3 Úplnosť štatistických informácií

Údaje o hektárových úrodách vybraných poľnohospodárskych plodín na úrovni NUTS4 a vyššej sú k dispozícii v databáze DATAcube od roku 1997, údaje o úrode poľnohospodárskych plodín na úrovni NUTS1 sú k dispozícii od roku 1970 a údaje o využití pôdy sú k dispozícii na úrovni NUTS1 od roku 2001. Staršie historické údaje možno nájsť v publikáciách, ktoré sú k dispozícii v knižnici ŠÚ SR.

13 Presnosť a spoľahlivosť

13.1 Celková presnosť

Celková presnosť výsledkov zisťovania, ktoré sú premietnuté do výsledných ukazovateľov publikovaných v databázach, závisí od údajov získaných od oslovených spravodajských jednotiek ako aj od dopočtov za malé farmy – samozásobiteľov. Údaje o samozásobiteľoch sú dopočítavané na základe výsledkov štruktúrálnych zisťovaní fariem, ktoré sa realizujú každé 3 resp. 4 roky.

13.2 Výberové chyby

Údaje sú získavané prostredníctvom vyčerpávajúceho zisťovania, preto neevidujeme výberové chyby.

13.3 Nevýberové chyby

Elektronický dotazník a informačný systém IŠIS poskytuje mnohé aritmetické a logické kontroly medzi premennými, ktoré rozlišujeme na závažné a informatívne. V prípade výskytu závažných chýb vo formulári tento nie je akceptovaný a s pomocou expertov z pracoviska sa dosahuje jeho správnosť tak, aby vstúpil do spracovania. Zapracované sú validačné kontroly automatického charakteru počas zberu a informatívne kontroly s cieľom zachytiť aj logické kontroly a väzby, znížiť mieru čiastkových

neodpovedí, anomálii a outlierov. Prostredníctvom týchto nástrojov sa snažíme minimalizovať chyby už v samotnom zbere a následne počas spracovania údajov.

14 Včasnosť a dochvilnosť

14.1 Včasnosť

Údaje sú zverejňované v súlade s Harmonogramom aktualizácie údajov jednotnej verejnej databázy DATAcube.

14.2 Dochvilnosť

Údaje boli zverejnené podľa Harmonogramu.

15 Porovnatelnosť a koherentnosť

15.1 Geografická porovnatelnosť

Údaje sú porovnateľné v rámci SR, podľa jednotlivých oblastí, krajov a okresov.

15.2 Porovnatelnosť v čase

Údaje o úrode poľnohospodárskych plodín sú porovnateľné v časovom rade od roku 1970 na úrovni NUTS1, údaje o hektárových úrodách vybraných poľnohospodárskych plodín sú porovnateľné v časovom rade od roku 1997 na úrovni NUTS4 a údaje o využití pôdy sú porovnateľné v časovom rade od roku 2001 na úrovni NUTS1.

15.3 Prierezová koherentnosť

Údaje sú kontrolované s výsledkami získanými zo štrukturálnych zisťovaní fariem a čiastočne s administratívnymi zdrojmi údajov o príjemcoch podpory z Pôdohospodárskej platobnej agentúry.

15.4 Vnútoraná koherentnosť

Údaje sú vnútorne konzistentné. Obsahujú údaje iba zo zisťovaní ŠÚ SR.

16 Náklady a záťaž respondentov

Celková záťaž respondentov, ktorí vyplnili formulár štatistického zisťovania Osev 3-01 v roku 2022: 4177,07 hod.

Počet spravodajských jednotiek, ktoré vyplnili formulár štatistického zisťovania Osev 3-01 v roku 2022: 6170

Priemerná záťaž spravodajskej jednotky, ktorá vyplnila formulár štatistického zisťovania Osev 3-01 v roku 2022: 0,68 hod.

Celková záťaž respondentov, ktorí vyplnili moduly rastlinnej výroby vo formulári štatistického zisťovania Poľ 18-01 v roku 2022: 6829,55 hod.

Počet spravodajských jednotiek, ktoré vyplnili moduly rastlinnej výroby vo formulári štatistického zisťovania Poľ 18-01 v roku 2022: 6032

Priemerná záťaž spravodajskej jednotky, ktorá vyplnila moduly rastlinnej výroby vo formulári štatistického zisťovania Poľ 18-01 v roku 2022: 1,13 hod.

17 Revízia údajov

17.1 Politika revízií

Revízna politika upravuje základné pravidlá a všeobecné postupy uplatňované pri revíziách v ŠÚ SR a je stanovená v ROZ-5/2011. V zmysle revíznej politiky je pri revidovaných údajoch vždy uvedený dôvod resp. charakter revízie.

17.2 Revízia údajov v praxi

V prípade potreby sa revízia údajov uskutočňuje v publikáciách alebo databázach s označením revidovaných údajov.

18 Štatistické spracovanie

18.1 Zdrojové údaje

Zdrojovými údajmi sú dáta z ročného štatistického zisťovania Poľ 18-01 a Osev 3-01, ktoré vykonáva Štatistický úrad SR.

18.2 Periodicita zberu údajov

Ročne

18.3 Zber údajov

Zber údajov zabezpečuje pracovisko ŠÚ SR v Nitre, ktoré je v rámci svojej špecializácie gestorom štatistických zisťovaní v oblasti poľnohospodárstva, lesníctva, rybolovu a životného prostredia s celoslovenskou pôsobnosťou. Elektronický zber údajov je systém umožňujúci spravodajským jednotkám online vypĺňanie štatistických formulárov v integrovanom štatistickom informačnom systéme ŠÚ SR (IŠIS). Od 1.1.2016 vznikla spravodajským jednotkám (právnickým osobám, fyzickým osobám - podnikateľom) povinnosť elektronicky predkladať štatistické výkazy v zmysle novely zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení zákona č. 326/2014 Z. z. (ďalej len zákon), ktorá obsahuje nové pravidlá predkladania štatistických výkazov.

Logické a obsahové kontroly sú realizované automaticky v rámci procesu zberu údajov v IŠIS. Vyplnený štatistický formulár Poľ 18-01 má byť podaný elektronicky do 10. januára nasledujúceho roku a štatistický formulár Osev 3-01 má byť podaný elektronicky do 25. mája. V prípade, ak spravodajská jednotka nepredložila výkaz, je kontaktovaná príslušným regionálnym pracoviskom zberu.

18.4 Validácia údajov

Pracovisko ŠÚ SR v Nitre je zodpovedné za zabezpečenie zberu dát v zmysle kompletnosti zbieraných údajov s pomocou štatistických kontrol údajov.

Rozlišujeme nasledovné kontroly:

1. formálne kontroly realizované automaticky v procese zberu údajov,
2. neformálne kontroly, ktorých účelom je kontrola komplexnosti a vzťahov medzi premennými.

Z pohľadu závažnosti chýb rozlišujeme medzi chybami:

I - informatívne chyby – poskytujú dodatočné informácie, ktoré sú potrebné pre proces kontroly a korekcie údajov. Poskytujú informáciu o prípadných prekročeníach stanovených hraníc, o čiastkovej neodpovedi atď.,

Z - závažné chyby – poukazujú na konkrétne chyby, ktoré musia byť opravené alebo odôvodnené spravodajskou jednotkou.
Konečnú validáciu údajov realizuje gestor zisťovania.

18.5 Spôsob spracovania údajov

V prípade neodpovede alebo položkovej neodpovede sa údaje imputujú údajmi z predchádzajúcich období alebo údajmi dostupnými z iných zdrojov. Realizáciu imputácií zabezpečuje pracovisko ŠÚ SR v Nitre.

Miera imputácií v štatistickom zisťovaní Osev 3-01 bola v roku 2022 1,29%.

Miera imputácií v štatistickom zisťovaní Poľ 18-01 bola v roku 2022 1,50 %.

18.6 Úprava údajov

Nerealizuje sa.

19 Poznámka